

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D., a JUDr. Aleše Korejtky, ve věci

žalobce: **M. N.**
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8 – Dolní Chabry

proti
žalovanému: **Policie České republiky**, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
sídlem Na Spravedlnosti 2516, 530 48 Pardubice

v řízení na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

- I. **Zásah žalovaného**, spočívající ve výběru kauce od žalobce ve výši 5 000 Kč dne 1. 2. 2018 v obci Veselí u čp. 116, 535 01 Veselí, **byl nezákonný.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.288 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal vyslovení nezákonnosti zásahu žalovaného, který spočíval ve výběru kauce od žalobce ve výši 5 000 Kč dne 1. 2. 2018 v obci Veselí u čp. 116 (měření vozidla provedeno u čp. 140), 535 01 Veselí. Dále se žalobce domáhal náhrady nákladů soudního řízení.

Žalobní body:

2. Žalobce tvrdí, že dne 1. 2. 2018 byl zastaven hlídkou příslušníků Policie ČR ve shora uvedené obci s tím, že se měl dopustit přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), neboť v úseku s nejvyšší povolenou rychlostí 50 km/h měl jet rychlostí 80 km/h. Žalobce s přestupkem na místě samém nesouhlasil a odmítl se vyjádřit a podepsat tiskopis oznámení přestupku. Policisté poté přistoupili k výběru kauce ve výši 5 000 Kč, kterou žalobce na místě uhradil v hotovosti.
3. Žalobce má za to, že výběr kauce byl nezákonný, neboť policisté nijak neodůvodnili, jak dospěli k důvodnému podezření, že se žalobce bude vyhýbat řízení o přestupku. Žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“, rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz) ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 97/2016-43, a ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-27, ve kterých byl přijat názor, že důvodné podezření o tom, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení, je třeba uvést již v potvrzení o přijetí kauce. To však žalovaný v posuzované věci dle žalobce neučinil. Pokud žalovaný dovozoval důvodné podezření z toho, že se žalobce odmítl vyjádřit a podepsat tiskopis oznámení přestupku, nejedná se o dostatečné důvody pro výběr kauce, což žalobce podporuje odkazem na rozsudky NSS ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 97/2016-43 a ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 273/2014-32. Žalobce nemohl vzbudit důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, neboť na znamení policisty zastavil a následně předložil doklady. Poté, co byla žalobci sdělena výše pokuty (5 000 Kč, počet připisovaných bodů (3), a poté, co žalobce odmítl toto řešení na místě, uhradil kauci v hotovosti. Z ničeho nevyplývá, že by se žalobce choval arogantně, případně že by vyjádřil úmysl vyhýbat se řízení či že by se obdobnému řízení v minulosti vyhýbal.
4. S odkazem na závěry přijaté v rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, žalobce uvedl, že jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je důvodná.

Vyjádření žalovaného:

5. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Poukázal na to, že současně s uložením kauce hlídka na místě s řidičem sepsala oznámení o přestupku, ve kterém je uvedeno: „Z důvodu, že řidič na místě uváděl známosti u PČR a jiných místech a dále, že se nebude k ničemu vyjadřovat ani podepisovat, byla uložena kauce ve výši 5 000 Kč.“ Shodné skutečnosti byly uvedeny v úředním záznamu založeném téhož dne do systému Policie ČR. Kauce tedy byla uložena v souladu se zákonem z objektivních důvodů, nikoliv libovolně. Žalovaný upozornil na judikaturu NSS, dle které je při posuzování zákonnosti výběru kauce možné vycházet i z oznámení o přestupku a z úředních záznamů (rozsudky NSS č. j. 4 Aps 9/2013-48, 3 Aps 10/2013-73, 4 Aps 8/2013-35). Vedle toho žalovaný uvedl, že za první čtvrtletí roku 2018 je

poměr kaucí vůči přestupkům 5 kaucí na 353 přestupků, což činí 1,42 % a za rok 2017 to bylo 12 kaucí na 1484 přestupků, což činí 0,81 %. Žalovaný má za to, že kauce byla vybrána v souladu se zákonem a navrhl proto zamítnutí žaloby.

Okolnosti rozhodné ve věci:

6. Z potvrzení o převzetí kauce ze dne 1. 2. 2018 se podává, že jako důvod vybrání kauce byl označen předtištěný text: „*jmenovaný je důvodně podezřelý, že se bude vyhýbat řízení o přestupku*“. V odůvodnění byl popsán skutek, ze kterého byl podezřelý (jízda rychlostí 80 km/h na úseku s rychlostním limitem 50 km/h v obci Veselí), jeho právní kvalifikace (přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f/ bod 3 zákona o silničním provozu) a uvedena skutečnost, že žalobce s přestupkem nesouhlasí, odmítá se vyjádřit a podepsat.
7. Z oznámení přestupku překročení nejvyšší dovolené rychlosti (ručně vyplněného formuláře) ze dne 1. 2. 2018 soud zjistil, že v kolonce „Poznámky“ je rukou napsáno: „*Z důvodu, že řidič na místě uváděl známosti v rámci PČR a jiných místech, a dále, že se nebude k ničemu vyjadřovat ani podepisovat, byla uložena kauce ve výši 5 000 Kč.*“ V kolonce „Vyjádření řidiče“ je uvedeno „*odmítl se vyjádřit*“ a v místě pro podpis řidiče „*odmítl se podepsat*“.
8. Z oznámení přestupku ze dne 26. 2. 2018 vyplývají tytéž informace, stejně tak z úředního záznamu ze dne 1. 2. 2018.

Posouzení věci krajským soudem:

9. Krajský soud přezkoumal zásah žalovaného postupem dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), bez veřejného projednání věci podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a dospěl k níže uvedeným závěrům.
10. Podle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu platí, že policista je při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích oprávněn vybrat kauci v rozmezí od 3 500 Kč do 50 000 Kč od řidiče, který je podezřelý ze spáchání přestupku podle tohoto zákona, je-li důvodně podezření, že se bude vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné.
11. Podle odst. 3 téhož zákonného ustanovení platí, že při výběru kauce policista poučí řidiče o účelu vybrání kauce a o podmínkách jejího vrácení a vystaví ve 3 vyhotoveních písemné potvrzení o vybrání kauce, ve kterém musí být uveden důvod vybrání kauce, její výše a správní orgán, který je příslušný k vedení řízení o přestupku.
12. Při posouzení otázky, zda zasahující policista v potvrzení o vybrání kauce uvedl dostatečný důvod pro její uložení, krajský soud zohlednil, že na vymezení důvodu uložení kauce, který je podle § 124a odst. 3 zákona o silničním provozu třeba uvést v písemném potvrzení o jejím převzetí, nelze klást nároky vycházející z požadavků na odůvodnění správního rozhodnutí podle § 68 odst. 3 správního řádu. Postačí srozumitelné a okolnostem věci odpovídající stručné vyjádření, v čem policista spatřuje důvodné podezření, že se řidič motorového vozidla podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích bude vyhýbat přestupkovému řízení. Je totiž třeba přihlídnout k podmínkám, za nichž je potvrzení o převzetí kauce vystavováno, když k tomuto dochází přímo zasahujícím policistou za okolností, jakými jsou např. konkrétní místo či prostředí zásahu, frekvence provozu, povětrnostní situace či chování dotčeného řidiče v reakci na provádění silniční kontroly.

13. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 97/2016-43, uvedl, že z konstantní judikatury plyne, že důvody, v nichž zasahující policisté spatřují důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení, je třeba uvést již v potvrzení o přijetí kaucí (v určené části tiskopisu), jehož prostřednictvím je řidič s těmito důvody seznámen přímo na místě. Okolnosti uložení kaucí lze však zjišťovat i z jiných podkladů, než jen z potvrzení o jejím převzetí. Takovými podklady (důkazními prostředky) mohou být např. oznámení o přestupku, úřední záznamy, svědecké výpovědi či zvukové, obrazové nebo jiné nahrávky, které zachycují provádění zásahu a byly pořízeny v souladu se zákonem (rozsudky NSS ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 97/2016-43, ze dne 27. 4. 2015, č. j. 4 As 47/2015-34). S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje a připomíná, že není přípustné, aby důvody výběru kaucí byly uvedeny jen v úředním záznamu či oznámení o podezření ze spáchání přestupku a v potvrzení o výběru kaucí přitom zcela absentovaly. V tomto potvrzení tedy musí být aspoň stručně zmíněny důvody výběru kaucí, které pak mohou být podrobněji specifikovány v dalších písemnostech (shodně též rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2015, č. j. 6 As 149/2015-18).
14. V posuzované věci zasahující policisté přímo do potvrzení o převzetí kaucí uvedli jako důvod podezření, že se žalobce bude vyhýbat řízení o přestupku (zaškrtnutí předtištěné varianty), a dále kromě popisu a právní kvalifikace přestupku pouze to, že žalobce se odmítl vyjádřit k přestupku a odmítl podepsat oznámení o přestupku. Dle judikatury NSS nesouhlas řidiče se spácháním přestupku ani komunikačně minimalistický postoj řidiče samy o sobě nezakládají důvodné podezření ve smyslu § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu (rozsudek NSS ze dne 6. 8. 2015, č. j. 9 As 78/2015 - 26). Takový postup je projevem práva řidiče na volbu libovolné procesní strategie (rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 273/2014 - 32, č. 3216/2015 Sb. NSS).
15. Vedle potvrzení o převzetí kaucí byl na místě samém dne 1. 2. 2018 vyplněn i formulář oznámení přestupku. V něm byly důvody vybrání kaucí uvedeny odlišně. Žalobce měl totiž tvrdit, že má známé v rámci policie ČR a na jiných místech. Informaci o tomto tvrzení žalobce obsahuje i oznámení přestupku ze dne 26. 2. 2018 a úřední záznam ze dne 1. 2. 2018. V dané věci je přitom rozhodné, že zmíněná okolnost o výroku žalobce, či jakákoliv nevhodnost či arogance chování žalobce nebyla ani v hrubých rysech uvedena v potvrzení o vybrání kaucí. Obsah oznámení o přestupku ani úřední záznam přitom nemůže nahrazovat nutné náležitosti potvrzení převzetí kaucí, když v samotném potvrzení převzetí kaucí zcela absentuje základní popis okolností, z nichž policisté uzavřeli, že je dáno důvodné podezření, že se žalobce bude řízení o přestupku vyhýbat. Jinak by pochopitelně bylo soudem nahlíženo na případ, kdy by bylo již v potvrzení kaucí zmíněno např. arogantní chování žalobce, alespoň takto v obecné míře, a to by bylo doplněno uvedeným výrokem v dalších listinách sepsaných na místě samém či v úředním záznamu. O takový případ však v této věci nejde. Krajský soud považuje za vhodné poukázat na skutkovou odlišnost této věci od věci vedené u NSS pod sp. zn. 4 Aps 9/2013, kdy jako důvod uložení kaucí bylo v potvrzení o převzetí kaucí alespoň zmíněno nepatřičné chování žalobce (rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2014, č. j. 4 Aps 9/2013-48): „*Z chování, jednání a vystupování řidiče na místě jsem pojal důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat správnímu řízení.*“ Ve věci posuzované v tomto rozsudku krajského soudu však z potvrzení o převzetí kaucí vůbec nelze dovodit, že by důvodem byly jakékoliv jiné projevy chování než právě to, že žalobce odmítl podepsat oznámení přestupku a to, že se

k přestupku odmítl vyjádřit. Jak již uvedeno shora, tyto projevy jsou projevem procesních práv podezřelého z přestupku a nelze mu je přičítat k tíži ve formě uložení kaucе. V potvrzení o převzetí kaucе byl dále uveden jednoznačný popis a právní kvalifikace přestupku, nelze tedy mít za to, ani takové okolnosti nevyplývají z následně sepsaného úředního záznamu, že by snad z důvodu konkrétních specifických okolností při sepisování potvrzení o převzetí kaucе neměl sepisující policista standardní podmínky pro sepis rozhodných okolností při takovém zásahu. Argumentaci krajského soudu lze ještě podpořit odkazem na rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 273/2014-32, v němž NSS nevyhodnotil jako dostatečné ani doplnění chování žalobce údaji uvedenými v úředním záznamu: „*Až následně v úředním záznamu doplnil další důvody, a sice arogantní, hrubé, nezdvořilé chování stěžovatele.*“ Nelze totiž odhlédnout od toho, že právě potvrzení o převzetí kaucе, jehož zákonnou náležitostí musí podle § 124a odst. 3 zákona o silničním provozu být důvod uložení kaucе, je pro řidiče významnou listinou, jejímž prostřednictvím se může seznámit s důvody, které vedly k vybrání kaucе, a rozhodnout se o případných dalších krocích své procesní strategie (přiměřeně viz rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014 - 27, č. 3067/2014 Sb. NSS, bod 35).

16. Vzhledem k tomu, že žádné relevantní důvody výběru kaucе, z nichž by bylo možno dovodit podezření, že se žalobce bude vyhýbat řízení o přestupku, zasahující policisté v potvrzení o převzetí kaucе neuvedli, nelze než uzavřít, že pro vybrání kaucе nebyly splněny zákonné podmínky stanovené v §124a odst. 1 zákona o silničním provozu. Podezření z vyhýbání se přestupku totiž nelze zaměňovat se skutkovými okolnostmi, které policisty k takovému závěru vedli. Důvodnost tohoto závěru, a to ještě zaškrtnutím předtištěné varianty, bez uvedení skutkových okolností není přezkoumatelná. Již proto nelze takový postup akceptovat jako dostatečný ve smyslu ustanovení § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu. Výběr kaucе byl proto nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Pro úplnost soud dodává, že žalobce se výslovně domáhal toliko deklarace nezákonnosti zásahu, čemuž odpovídá formulace výroku rozsudku I.

Náklady řízení:

17. Výrok o náhradě nákladů řízení II. se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému.
18. Žalobci tak krajský soud proti žalovanému přiznal náklady právního zastoupení a soudní poplatky. Při stanovení výše náhrady právního zastoupení postupoval krajský soud dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, (dále jen „vyhl. č. 177/1996 Sb.“) a přiznal úspěšnému žalobci proti žalovanému tyto náklady:
- odměna advokáta za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba /§11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb./) dle § 7 bodu 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 6 200 Kč (2 x 3 100 Kč);
 - paušální náhrada hotových výdajů advokáta za 2 úkony právní služby po 300 Kč ve výši 600 Kč (převzetí a příprava zastoupení /§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./).
 - navýšení 21% DPH podle § 57 odst. 2 s.ř.s., tj. 1 428 Kč.
19. Dále krajský soud přiznal žalobci právo na náhradu zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby ve výši 2.000 Kč. **Celkové náklady řízení**, které je žalovaný povinen uhradit

žalobci, tak činí **10 228 Kč**. Platební místo bylo určeno v souladu s ust. § 149 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) ve spojení s ust. § 64 s.ř.s. Lhůta ke splnění uložené povinnosti byla určena v souladu s ust. § 160 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 64 s.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 17. května 2018

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu

